

Agenția Noe

Liviu Jianu

Între romanul lui Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*, și *Jurnal de profesor în Africa* al lui Florentin Smarandache, există afiliații de sânge non-conformist și protestatar; ambii eroi naufragiază, primul, nevoit, pe o insulă necunoscută, al doilea, voit, în Maroc, în Africa. Primul este urmărit de canibali, al doilea este persecutat de societatea conformist-comunistă și/sau securitate. Primul găsește în persoana lui Vineri un ajutor util, al doilea este silit să-și fie sieși autor, traducător, profesor, și Vineri.

Ambii eroi își țin un jurnal în care își scriu urmele pașilor pe nisipul falezelor oarbe ale călătoriilor în țări ale minunilor, punând clipele ca pe niște mere roși în plasa amintirilor, mușcate lângă șemineul sufletului, cu pofta grijulie de stupar.

Florentin Smarandache este un melc care-și poartă casa în labirintul scrisului, și compune pentru a nu se pierde în singurătatea unui paradis al diavolului; îmi spune că nu are vecini în America, deși are vecini. Că trăiește printre vecini care știu un singur lucru despre vecini: că sunt oameni. Sau, mai știi, au dubii.

Singurătatea oamenilor este atât de covârșitoare, încât berzele care aduc copii în America angajează pentru această sarcină avioane, nepermițându-și ignorarea unei cuante măcar din scheduling-ul (planificarea) unei nanosecunde de bussines (serviciu/afacere).

Îmi mai spune că este un Robinson Crusoe în matematică, precum și în literatură, adică un străin despre care, aflându-se că este român, este supus unei cure de marginalizare.

Este nesingur doar în creație, domeniu în care intră și epistolarul. Calculatorul și poștașul electronic îi permit să țină continentele, și prietenii din spatele ecranelor, pe tastat dragoste.

Microromanul lui de călătorie *Jurnal de profesor în Africa*, liliputan, o odysee a unui profesor român în 1984, în Africa, este atât de dens în informație, spiritul lui de observație atât de pantagruelic deschis îngurgitării senzației și reacției, notele fugare atât de subiectiv – fantastic interiorizate, pe o scară a vibrațiilor consonantiste, încât jurnalul este un adevărat ghid al lui Challenger (*Lumea disăărută*, Arthur Conan Doyle), care sub carapacea copilăroasă a limbii române, pipăie o lume așezată bizar.

Acest nou Robinson Crusoe ia temperaturi, merge de-a bușilea prin diverse limbi și dialecte, pipăie fizionomii, și, ca un veritabil La Bruyere, caractere, combate bine, a la nea Iancu, lipește pe câteva curse România-Casablanca, în "Fugile" lui Bach din capcana soioasă de muște a obtuzității și indiferentismului societății comuniste, câteva afișe-manifest care coc aluatul paradoxismului a la Toulouse Lautrec, mic geniu aruncat etern la picioarele statuielor obtuze ale vandalilor potenți, el simte, se simte și își întoarce pentru cititor și stomacul pe dos, să fie căutat de orice dicton compromițător și în intestinul veșniciei.

Ca orice hipersensibil, care a mâncat praz de geniu, Robinson este și ușor paranoic, uneori atât, cât să descoperim viul de mirosul social al cadavrului; el face munca unei întregi agenții de informații, agenția Noe, dar o face nu rece ca un masterat în relații relative, ci caldă ca o spovedanie cu un ochi de răs, și unul de lacrimă. Marea lui calitate, ca un cronicar, sau Lawrence al Arabiei, este aceea că rămâne vulnerabil; nu are păreri preconcepute, dar cultura roasă ca un șoarece de corabie spațială îi permite sclipiri fulgurante, observații care pun în cioc cititorului fărâme crocante de odyssee 2002.

Și ce credeți că îl așteaptă pe acest Dor-Călător polivalent, chinuit de contraste, acasă, la revenirea în țară?

Nici măcar un post, în matematică. Nici un rând publicat, în literatură. Niciun rictus de sinceritate. Niciun mulțumesc, căci de unde? Cine să mulțumească unui jurnalist în neoficial? Fără covor roșu pe mânecă? În plin socialism, și comunism, cu chiu, cu vai, postul de suplinitor îl îmbrățișează, ca mantia otrăvită a lui Nesus, pe Hercule, și interdicția de a scrie până și "articole matematice".

Organigrama este ocupată de cetățeni "cuminți", de niște automate calate sub linia mediocrității, de cafea contrafăcută, care își conservă cu imaginație fetidă doar genialul perpetuum-mobile, care nu se oprește niciodată, pentru că stă pe loc de la început.

Florentin Smarandache a părăsit în cele din urmă patria, salvând măcar animalele de procese de turmă. Este un om periculos, pentru că amenința pacea cârmacilor fără corabie.

Agenția Noe, adică Florentin Smarandache, mai înghesuie cu *Jurnal de profesor în Africa* câțiva cititori pe pământ, așteptând senin potopul, care va șterge memoria ultimelor cărți, căci oameni care salută oameni pe aceeași

planetă au rămas puțini, și vor fi și ei, într-un fel sau altul, "așa sau așa", dacă nu rasial, economic, pictați în zeghea peșterilor spiritului, și în cele din urmă, șterși de atotputernici zei jubilând...

Craiova, 2003. Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers.